

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 9 (338)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
17 травня 2013 року

ОГОЛОШЕННЯ

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ (АКРЕДИТОВАНИЙ ЗА IV РІВНЕМ) ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ЗАМІЩЕННЯ ПОСАД:

— першого проректора з науково-педагогічної роботи — 1 посада.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня доктора медичних наук, вченого звання професора, стаж науково-педагогічної роботи — не менше п'яти років.

— проректора з науково-педагогічної роботи та соціальних питань — 1 посада.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня кандидата або доктора медичних наук, вченого звання доцента або професора, стаж науково-педагогічної роботи — не менше п'яти років.

НА МЕДИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ:

— доцента кафедри функціональної діагностики та клінічної патофізіології — 1 посада;

— доцента кафедри медичної біохімії — 1 посада;

— доцента кафедри медичної реабілітації та спортивної медицини — 1 посада;

— доцента кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я з медичною статистикою — 1 посада;

— доцента кафедри медицини катастроф і військової підготовки — 1 посада.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи — не менше п'яти років.

— асистента кафедри неврології, психіатрії, наркології та медичної психології — 1 посада;

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи — не менше одного року.

НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ:

— доцента кафедри фармацевтичної хімії — 1 посада;

— доцента кафедри технології ліків — 4 посади;

— доцента кафедри управління та економіки фармації — 3 посади.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи — не менше п'яти років.

НА ФАКУЛЬТЕТІ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ:

— асистента кафедри педіатрії № 2 — 2 посади;

— асистента кафедри акушерства і гінекології № 2 — 1 посада.

Вимоги до претендентів: наявність наукового ступеня кандидата наук, стаж науково-педагогічної роботи — не менше одного року.

Термін подачі документів — один місяць з дня оголошення.

Звертатися:

46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1, відділ кадрів, тел. 52-14-64.

ВІДМІННИКИ НАВЧАННЯ

Марія КУЗЬМИЧ – майбутній стоматолог, навчається на 3 курсі

Стор. 10

У НОМЕРІ

Стор. 2-3

КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА В ОБШИРІ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Впродовж двох днів у НОК «Червона калина» ТДМУ відбувалася Всеукраїнська

навчально-наукова конференція з міжнародною участю «Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі». В її роботі взяли участь провідні, авторитетні фахівці: представники Міністерства охорони здоров'я України, ректори, проректори, декани медичних факультетів університетів, члени координаційної ради з питань післядипломної освіти, начальники навчальних відділів, завідувачі кафедр, професори вищих медичних і фармацевтичних навчальних закладів України.

ДО ВІДОМА

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО» МОЗ УКРАЇНИ (АКРЕДИТОВАНИЙ ЗА IV РІВНЕМ) ОГОЛОШУЄ:

збір заяв студентів випускних курсів ВНЗ на участь у конкурсі на вступ до магістратури та на отримання рекомендації вченої ради університету на наукову роботу.

До заяви додають:

— відбитки наукових статей, тез, винаходів, рацпропозицій;

— відбитки дипломів конференцій та олімпіад;

— матеріали про участь у студентських програмах «Студентська наука і профорієнтаційне навчання», «Студент — майбутній фахівець високого рівня кваліфікації»;

— рекомендації наукових керівників.

Термін подачі документів — до 22 травня 2013 року.

Звертатися:

46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1, голова ради СНТ, тел. +38-097-752-66-97

ВІТАЄМО!

ТДМУ ОТРИМАВ ПОЧЕСНИЙ ДИПЛОМ МІЖНАРОДНОЇ ПРОГРАМИ «ВИЗНАННЯ РОКУ-2012»

Тернопільський державний медичний університет імені І. Я. Горбачевського отримав почесний диплом учасника міжнародної презентаційно-іміджевої програми «Визнання року-2012» за високий професіоналізм, вагомий внесок у соціально-економічний, науковий та культурний розвиток України, розбудову позитивного іміджу держави та сприяння розвитку міжнародного співробітництва.

Диплом підписав президент Торгово-промислової палати України С. Скрипченко та голова МГО «Міжнародний комітет захисту прав людини» І. Данілов.

Вітаємо колектив з почесною відзнакою!

КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА В ОБШИРІ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Серед зарубіжних гостей давні та нові друзі ТДМУ – декан медичного факультету Сілезького медичного університету, професор Ян Зейда, ректор Тбіліського державного медичного університету Зураб Вадачорія (Грузія), ректор державної вищої школи імені Папи Івана Павла II м. Бяла-Подляска, професор Мечислав Адамовіч, (Республіка Польща), директор воєводської обсерваційно-інфекційної лікарні ім. Тадеуша Бровіча Вальдемар Хальота.

Понад 250 представників з різних куточків країни та зарубіжжя зібрав форум. Відкрив конференцію та привітав її учасників ректор Тернопільського медичного університету ім. І. Горбачевського, член-кореспондент НАМН України, професор Леонід Ковальчук

Леонід КОВАЛЬЧУК, ректор ТДМУ, член-кореспондент НАМН України, професор

Сьогодні у нас особливий день, ми знову зібраних на традиційну освітню конференцію вже вдесьте. Це десять років шляху впровадження Болонської системи у вищу медичну освіту України. Надзвичайно приємно, що останніми роками ці зібрання відбуваються в нашому університеті, у такий спосіб можемо долучитися до цієї великої та важливої справи. Цьогорічний ювілейний форум зібрав науковців та організаторів вищої школи, аби підсумувати досягнення, є й над чим розмірковувати, який шлях обиратимемо для подальших дій у цьому обширі. Вже зараз маємо окреслити найближчі перспективи щодо впровадження нових технологій. Впевнений, нас очікують й структурні зміни, це особливо помітно у діяльності наукових, освітніх підрозділів нашого профільного Міністерства, яке останнім часом дуже активізувало діяльність й, на мій погляд, працює доволі плідно, найголовніше, що ми помічемо виконавчі та послідовні ці ці дії. Отож є поступ уперед. Це й додає енергії та впевненості, що наша десята, ювілейна, конференція стане ще однією сходиною, найкращим стимулом до ефективних перетворень уже в найближчому часі».

Тепло привітав наукову аудиторію директор департаменту роботи з пер-

Упродовж двох днів у НОК «Червона калина» ТДМУ відбувалася Всеукраїнська навчально-наукова конференція з міжнародною участю «Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі». В її роботі взяли участь провідні, авторитетні фахівці: представники Міністерства охорони здоров'я України, ректори, проректори, декани медичних факультетів університетів, члени координаційної ради з питань післядипломної освіти, начальники навчальних і фармацевтичних навчальних закладів України.

соналом, освіти та науки Міністерства охорони здоров'я України Микола Осійчук, побажав усім присутнім плідної праці, цікавого спілкування й приємних вражень від перебування на Тернопілі, а також передав вітання від міністра охорони здоров'я Раїси Богатирьової.

І цього разу представники всіх медичних закладів країни зібраних, аби підбити підсумки зробленого за рік, поділитися власними напрацюваннями, обговорити проблеми та визначити подальші плани щодо удосконалення системи організації навчального процесу. Учасники конференції взяли участь у двох пленарних та п'яти секційних засіданнях, тематика яких була доволі розмаїтою. Йшлося про нормативно-правове забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу на сучасному етапі, багато уваги приділили освітнім інноваційним технологіям на шляху до поліпшення організації практичної підготовки лікарів (провізорів) на теоретичних кафедрах, новітнім стратегіям практичної підготовки, особливостям виховання студентів. Форум тривав у режимі відеоконференції з дистанційним під'єднанням ВМФ НЗ України за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку.

Програмна ж частина пленарно-

Юрій П'ЯТНИЦЬКИЙ, заступник начальника відділу освіти і науки департаменту роботи з персоналом, освіти і науки МОЗ України

го засідання розпочалася доповіддю директора департаменту роботи з персоналом, освіти та науки Міністерства охорони здоров'я України Миколи Осійчука «Вплив євроінтеграційних процесів на розвиток вищої медичної освіти».

Микола ОСІЙЧУК, директор департаменту роботи з персоналом освіти і науки МОЗ України

Як мовив доповідач, ефективна освітня й кадрова політика в галузі охорони здоров'я є важливим інструментом реформування вітчизняної медицини: «Модернізація охорони здоров'я неможлива без інтеграційних процесів, які сформувалися під егідою болонської декларації, спрямовані на впровадження загальноєвропейських норм в освіті й науці та поширення національних культурних і науково-технічних надбань серед європейських країн».

Не оминув директор департаменту й проблем медичної галузі країни, наголосивши на кадровому забезпеченні сфери охорони здоров'я, як однієї з головних проблем реформи медичного обслуговування: «Проблема якості підготовки кадрів продукує проблему якості медичного обслуговування».

Серед загальних проблем вищої освіти Микола Осійчук визначив тенденції до погіршення якості вищої освіти, серед яких відслідковується нехтування передовими науковими дослідженнями у закладах освіти, складність вітчизняної системи наукових ступенів порівняно із загальноєвропейською, напруга у зв'язках

між освітянами та працедавцями, між сферою освіти й ринком праці.

За європейськими стандартами дипломований фахівець з приходом на виробництво відразу займає робоче місце та професійно виконує свої посадові обов'язки. Чи відповідають сучасні випускники цим вимогам? На думку доповідача, гарантією та підтвердженням підготовки кваліфікованого фахівця має бути диплом і авторитет вищого навчального закладу, який він закінчив.

Ґрунтовним був й розділ доповіді Миколи Осійчука, де йшлося про напрями роботи МОЗ України щодо поліпшення якості організації підготовки лікарів і провізорів. Це – забезпечення ретельної перевірки результатів діяльності опорних кафедр, проведення тут семінарів і нарад за участі представників профільних кафедр інших вищих навчальних закладів за підсумками роботи 2011-2012 навчального року, збільшення до 15 тисяч питань у банку тестових завдань ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок-1», «Крок-2» та «Крок-3» з усіх напрямів та спеціальностей підготовки та забезпечено відкритість і прозорість їх розробки, якісний відбір із залученням експертів – представників вищих навчальних закладів.

Йшлося й про координацію роботи вищих навчальних закладів з організаціями, підприємствами та установами щодо залучення іноземних громадян для навчання в Україні, здійснення моніторингу якості проведення виховної роботи з іноземними студентами. Затвердження рейтингових показників оцінки результатів діяльності вищих навчальних закладів та їх керівників, забезпечення подальшої роботи моніторингової групи України.

За словами доповідача, планують збільшити 2013-2014 навчального року показник успішного складання ліцензійних інтегрованих іспитів «Крок-1», «Крок-2» та «Крок-3» з усіх напрямів та спеціальностей підготовки до 55-70% правильних відповідей, затвердити план заходів щодо посилення контролю за якістю підготовки фахівців задля прийняття МОЗ України відповідних управлінських рішень, активізувати роботу опорних кафедр вищих навчальних закладів з оновлення типових навчальних планів і програм, надалі працювати над створенням національних підручників і навчальних посібників.

Значну увагу приділив у доповіді й питанню конкурентоспроможності вітчизняних студентів і науковців на ринку праці, зокрема, окреслив шляхи діяльності. Серед яких – внесення наукових видань університетів до Міжнародних наукометричних баз даних, удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості наукових досліджень та оприлюднення їх результатів у рейтингових міжнародних виданнях,

модернізація Інтернет-ресурсів вищих навчальних закладів щодо навчальних матеріалів з профільних дисциплін. Забезпечення їх системного поповнення та оновлення, систематичне проведення навчально-наукових тематичних відеоконференцій, подальша розробка, впровадження та удосконалення сучасних інтерактивних навчальних систем з їхньою інтеграцією до професійних мереж. На чільному місці – активізація міжнародної співпраці з метою взаємного обміну студентами, стажування викладачів у провідних зарубіжних наукових установах та вищих навчальних закладах, участь у міжнародних і вітчизняних академічних консорціумах, виставках, пошук ґрантів для забезпечення професійної освітньої та наукової діяльності.

Юрій ФИСУН, директор Центру міжнародних програм МОЗ України ВМ(Ф)НЗ ІV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти МОЗ України

Серед акцентів системної роботи з модернізації системи вищої медичної та фармацевтичної освіти Микола Осійчук назвав такі:

– стабільність процесу, який повинен відбуватися скоординовано – як на додипломному, так і післядипломному етапах підготовки спеціалістів.

– створення умов для медичних університетів, як інноваційних осередків, задля здобуття провідних позицій у реформуванні сфери охорони здоров'я.

– впровадження сучасного досвіду інтеграції провідних навчальних закладів до Болонського процесу, визначення місця та ролі вищих навчальних закладів у цих модернізаційних процесах, рівня відповідальності їх керівників.

«Болонський процес сприятиме формуванню цивілізованого ринку освітніх послуг, підвищенню інтелектуального потенціалу суспільства, зокрема, його управлінського потенціалу, спричинить стійке економічне зростання держави та добробуту громадян. За об'єднаних процесів, які відбуваються в українському освітньому просторі, важливою метою є консолідація зусиль освітньої та наукової громадськості усіх вищих **(Продовження на стор. 3)**

Редактор **Г. ШИБАЛІНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК, О. БУСЬКА, П. БАЛЮХ**
Комп'ютерний набір і верстка: **Р. ГУМЕНЮК**

Адреса редакції: 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1, тел. 52-80-09; 43-49-56
E-mail: hazeta.univer@gmail.com

Засновники: Тернопільський державний університет ім. І.Я. Горбачевського, головне управління охорони здоров'я облдержадміністрації

Видавець: Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського
Індекс 23292

За точністю викладених фактів відповідає автор. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво ТР № 300 від 19.12.2000 видане управлінням у справах преси та інформації облдержадміністрації

Газета виходить двічі на місяць українською мовою. Обсяг – 2 друк. арк. Наклад – 2000 прим. Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано, віддруковано у Тернопільському державному університеті ім. І.Я. Горбачевського. 46001, м. Тернопіль, майдан Волі, 1.

КРЕДИТНО-МОДУЛЬНА СИСТЕМА В ОБШИРІ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

(Закінчення. Поч. на стор. 2)

медичних навчальних закладів задля забезпечення належних умов підготовки професійних кадрів світового рівня», — наголосив у своєму виступі директор департаменту роботи з персоналом, освіти та науки Міністерства охорони здоров'я.

Зацікавлено слухали присутні й доповідь ректора ТДМУ, члена-кореспондента НАМН України, професора Леоніда Ковальчука, присвячену питанням прогнозування

Озар МІНЦЕР, завідувач кафедри медичної інформатики Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, професор

запитів майбутнього як складової навчального процесу.

— Прогнозування запитів майбутнього — надзвичайно важлива складова у діяльності вищого навчального закладу. Примітно, що й у нашому університеті зорганізували таку комісію з прогнозування запитів майбутнього в діяльності лікаря. Її завдання — передбачити можливі варіанти розвитку тих чи інших напрямків у медицині та запропонувати необхідні зміни до навчальних університетських програм, — розповів присутнім у залі Леонід Якимович. — Також вона повинна враховувати всі можливі аспекти діяльності медика, шляхи розвитку медичної науки та практики, використовувати для цього весь інформаційний ресурс, досвід і тенденції розвитку медицини. Вважаю, це дуже перспективний шлях. Одним з напрямків ми визначили телекомунікаційні технології, адже важливою складовою сучасної й майбутньої медицини буде розвиток інформатизації та комп'ютерних технологій. Ці питання стають актуальнішими, тому потребують висвітлення у навчанні майбутніх лікарів. Особливого значення набувають телекомунікаційні технології, спрямовані на передачу електронної, аудіо-, відеоінформації задля проведення дистанційних консультацій, а почасти й діагностики та лікування з використанням робототехніки. Хірургічні роботи різних типів та різного призначення активно застосовують у провідних клініках світу. Важливе прикладне значення телекомунікаційних технологій можна передбачити у віддалених лікувально-профілактичних закладах, лікарських амбулаторіях, медичних пунктах і т. д., а особливо у сільських районах. І наше завдання — вже тепер моти-

увати студентів освоювати ці технології в медицині.

Задля цього у ТДМУ створили відповідну матеріально-технічну базу, де нині працюють 8 комп'ютерів-серверів (Web, баз даних, серверів додатків), 862 комп'ютери-клієнти, мережеве та комунаційне обладнання, що цілком ґрунтується на оптиковолоконних технологіях і забезпечує перепускну здатність в 100 Мбіт/сек, 38 комп'ютерних класів, 33 мультимедійних проектори, 10 інтерактивних дошок, 4 інформаційні термінали самозапису пацієнтів.

Сучасні засоби телекомунікаційного зв'язку в центрах первинної медико-санітарної допомоги, де стажуються наші студенти. Університет створив усі умови для студентів випускних курсів медичного та стоматологічного факультетів у новостворених центрах. Там студент має нагоду спробувати власні сили під час консультації з фахівцями центральних лікарень та з університетською лікарнею в режимі он-лайн.

Майбутні лікарі вже навчаються користуватися телекомунікаційними системами: дистанційного запису пацієнтів на обстеження та консультації з можливістю вибору пацієнтом лікаря, ведення бази даних пацієнтів й електронного документообігу (програма «Реєстратура» передбачає введення анкетних даних всіх мешканців села, де відмічаються всі діагностичні та лікувальні процедури, надані пацієнтам), йдеться й про консультації в системі Skype, дистанційну передачу електрокардіограми в Тернопільську університетську лікарню, передачу зображення цитологічних мазків за допомогою Інтернет-зв'язку в університетську лабораторію.

— Враховуючи сучасні тенденції розвитку медицини, настала й необхідність суттєвих змін у програмі вивчення предмету «Медична інформатика», перехід від елементарного

вивчення комп'ютера та його програм до вивчення медичних телекомунікаційних технологій, — наголосив у своїй доповіді ректор.

Це одним надзвичайно важливим аспектом у підготовці лікаря нової генерації ректор ТДМУ, професор Леонід Ковальчук вважає комунікативну компетентність майбутніх лікарів, яка охоплює розмовні, соціально-психологічні навички, етичні аспекти. Мовлячи про це, не можна оминати й питань біоетики. Є багато інших аспектів медицини, пов'язаних з медичними етичними нормами. Задля цього у ВНЗ і відкрили ка-

Іван ВІТЕНКО, директор Центрального методичного кабінету з вищої медичної освіти МОЗ України, професор, Ірина БУЛАХ, директор Центру тестування МОЗ України, професор

федру медичної етики та медичної деонтології.

Біоетична освіта медичних фахівців допоможе сформувати суспільство, відкрите для духовного розвитку, вважає ректор. А ще на чільному місці у вихованні майбутнього лікаря має бути правова освіта, знання з медичного права допоможуть лікарю захистити як пацієнта, так і себе самого. Важливим чинником є й мобільність новоспеченого спеціаліста — потреба постійного обміну науковими ідеями, вивчення досвіду колег з практичної реалізації методів діагностики та лікування, підвищення кваліфікації лікаря, сприйняття та освоєння нового у медицині.

Про результати діяльності вищих медичних (фармацевтичних) навчальних закладів IV рівня акредитації та закладів післядипломної освіти у процесі реформування сфери охорони здоров'я на сучасному етапі розповів заступник начальника відділу освіти департаменту кадрової політики, освіти, науки та запобігання корупції МОЗ України Юрій П'ятницький.

«Розвиток нових технологій у післядипломній освіті лікарів і провізорів: тенденції, експертні висновки та реальні оцінки ефективності навчання» — доповідь на цю тему озвучив професор Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика Озар Мінцер.

Керівник Центру тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина», «Фармація» при МОЗ України Ірина Булах прокоментувала результати анкетування студентства щодо якості підготовки до державної атестації.

З великим зацікавленням учасники форуму слухали враження, якими поділилися студенти ТДМУ в режимі відеоконференції. Вони нині перебу-

вають на семестровому навчанні у ВНЗ-партнерів нашого університету — членів міжнародного наукового освітнього інноваційно-технологічного консорціуму медичних ВНЗ та ВНЗ фізичного виховання і спорту. Першими на зв'язок вийшли наші студенти з Російського національного дослідницького медичного університету імені М.І. Пирогова (Москва). Вони передали щирі вітання учасникам форуму та вдячність за можливість здобувати знання у цьому відомому навчальному закладі Росії ректору Леонідові Ковальчуку, мовивши: «Перебуваючи тут, ми дізналися багато нового й цікавого, а також отримали змогу розповісти про відмінні принципи навчання у нас, що, безперечно, зацікавило російську сторону. Завдяки відділу міжнародних зв'язків РНДМУ, його керівнику А.Є. Богданову, ми навчалися на 10 кафедрах, які є найкращими й найбільшими серед ВНЗ Росії та Європи. Також були присутніми на VIII міжнародній Пироговській науковій медичній конференції студентів і молодих вчених, пройшли цикл навчання за темою актуальних питань лікування захворювань органів черевної порожнини за допомогою малоінвазивної хірургії і цикл навчання за курсом «Артеріальна гіпертензія». Це дало нам можливість отримати нові знання в актуальних галузях медицини. Сподіваємося, що отримані знання зможемо використати для вдосконалення у майбутній професії, задля підвищення рівня надання медичної допомоги в Україні».

Наступними «під'єдналися» до відозв'язку студенти ТДМУ, які перебували в Празі (Чехія). Щиро подякувавши рідній альма-матер за можливість проходити семестрове навчання у стінах першого медичного факультету Карлового університету, вони повідомили, що навчатися у цьому медичному закладі надзвичайно захоплююче, до того ж нові умови не створюють жодних труднощів. Як і в ТДМУ, навчання тут відбувається за європейськими стандартами — відомо усім система «єдиного дня», освоєння практичних навичок, є доступ до внутрішньоуніверситетської бази даних, щось на кшталт нашого «Інтранету». Це те, до чого вони вже звичайлися в ТДМУ. Приємною несподіванкою для тернопільських гостей була можливість доступу до безпроводної мережі Wi-Fi практично з кожного корпусу університету. Це дуже зручно як для студентів, так і для професорсько-викладацького складу, зауважили студенти нашого ВНЗ.

«Доброго дня, вельмишановний Леоніде Якимовичу, вельмишановні учасники конференції. Вас вітає Новосибірськ, — звернувся до присутніх у залі студенти стоматологічного факультету ТДМУ з Новосибірського державного медичного університету. — Хочемо подякувати адміністрації університету та адміністрації Новосибірського державного медичного університету за можливість взяти участь у цьому проекті, який дав змогу отримати новий досвід та знання, а також поділитися із здобутим в нашому університеті. Навчання відбувалося з таких дисциплін: терапевтичної, хірургічної та дитячої стоматології, мали змогу порівняти системи викладання теоретичних та практичних частин у двох університетах. Мали можливість прослухати наукові лекції з хірургічної стоматології та поспілкуватися з провідними спеціалістами Росії в цій галузі. Також навчання в іншому ВНЗ виявилось корисним як в навчальному, так і в пізнавальному аспекті. Гадаємо, що цей проект дасть змогу розвивати більш плідні стосунки між нашими університетами», — мовили на завершенні майбутні стоматологи.

Неабиякий інтерес викликала в науковій аудиторії й доповідь із залученням телекомунікаційного зв'язку колег з Республіки Польща. Зокрема, представник університетської лікарні міста Вроцлав Піотр Поборотин розповів про організацію та фінансування академічного клінічного шпиталю в цій країні.

Особливо актуально унісон виснесений на обговорення тем прозвучала й доповідь ректора Вінницького медуніверситету Віктора Мороза, в якій було представлено медичну симуляційну програму людського організму. Проект вінницьких вчених — значний здобуток у вищій медичній школі.

Після виступів розпочалося обговорення доповідей, а потім — секційні засідання. У рамках конференції відбулися семінар-нарада («круглий стіл») проєкторів з науково-педагогічної роботи, начальників навчальних відділів і завідувачів лабораторій з питань освіти, семінар-нарада проєкторів з міжнародних зв'язків та спільне засідання координаційної науково-методичної ради з вищої медичної освіти та координаційної науково-методичної ради з післядипломної освіти МОЗ України. Загалом було заслухано та обговорено понад 130 доповідей і повідомлень, які стосуються різних аспектів впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу у ВНЗ України. Цікаві виступи прозвучали під час «круглих столів», учасники яких ставили наголос на тактичних питаннях реалізації та організації кредитно-модульної системи.

На завершальному засіданні виступили голови «круглих столів» і секцій, які підбили підсумки роботи. Їхні пропозиції лягли в основу проєкту рішення конференції щодо підвищення рівня кредитно-модульної системи організації навчального процесу на новому етапі в медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України III-IV рівнів акредитації.

**Лариса ЛУКАЦЬУК,
Павло БАЛЮХ (фото)**

СТАЛИ ПОЧЕСНИМИ ПРОФЕСОРАМИ НАШОГО УНІВЕРСИТЕТУ

З нагоди обрання почесних професорів ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я.Горбачевського ОЗ України» в актовій залі адміністративного корпусу нашого університету відбулося урочисте засідання вченої ради з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференцз'язку. На урочистості запросили видатних науковців України, Грузії та Польщі.

Засідання відкрив ректор університету, член-кореспондент НАМН України, професор Л.Я.Ковальчук і надав слово першому проректорові, професору І.Р.Мисулі, який зачитав витяги з протоколів засідань вченої ради про присвоєння звання почесного професора Тернопільського державного медичного університету імені І.Я.Горбачевського: ректорові Буковинського державного медичного університету, доктору медичних наук, професору Академії наук вищої школи України Тарасові Михайловичу Бойчуку, ректору Тбіліського державного медичного уні-

Ректор ТДМУ, член-кореспондент НАМН України, професор Леонід КОВАЛЬЧУК вручає диплом почесного професора нашого університету Мечиславу АДАМОВІЧУ, ректорові державної вищої школи імені Папи Івана-Павла II (м. Бяла-Подляска, Польща), професору

верситету (Грузія), доктору медичних наук, професору Зурабу Отаровичу Вадачкорія, директору Центру тестування при Міністерстві охорони здоров'я України, доктору педагогічних наук,

професору Ірині Євгенівні Булах, ректорові державної вищої школи імені Папи Івана-Павла II (м. Бяла-Подляска, Польща), доктору наук, професору Мечиславу Адамовичу, директору воеводської

обсерваційно-інфекційної лікарні ім. Тадеуша Бровіча, завідувачу кафедри інфекційних хвороб, доктору медичних наук, професору Вальдемару Хальоті (Польща).

Після зачитання наказу нагородженням урочисто вручили відзнаки почесних професорів університету та мантиї.

Також ювілейною медаллю Тернопільського державного медичного університету імені І.Я.Горбачевського нагороджено декана медичного факультету Сілезького медичного університету професора Яна Зейду.

— Дуже приємно отримати звання почесного професора такого поважного, знаного не лише в Україні, а й в Європі університету. Дякую за високу довіру, — мовив, звертаючись до присутніх, ректор Буковинського державного медичного університету, доктор медичних наук, професор, академік Академії наук вищої школи України Тарас Бойчук.

— Для мене це велика честь, я відчуваю велику радість і хвилювання, перебуваючи тут, в Україні, поруч з вами, — наголосив ректор Тбіліського державного медичного університету, доктор медичних наук, професор Зураб Вадачкорія. — А ще, як і кожен грузин, відчуваю ве-

лику приязнь і симпатію до українського народу. Тож відзначаю почесного професора провідного українського ВНЗ — ТДМУ ім. І.Я.Горбачевського мені особливо дорога.

— ТДМУ — це сучасний, європейського зразка університет, в якому запроваджені найсучасніші технології викладання та навчання, — сказала директор Центру тестування при Міністерстві охорони здоров'я України, доктор педагогічних наук, професор Ірина Булах. — Отримати звання почесного професора ТДМУ для мене — велика честь.

У відповідь на вручення почесних відзнак ректор державної вищої школи імені Папи Івана-Павла II, доктор наук, професор Мечислав Адамовіч, директор воеводської обсерваційно-інфекційної лікарні ім. Тадеуша Бровіча, завідувач кафедри інфекційних хвороб, доктор медичних наук, професор Вальдемар Хальота та декан медичного факультету Сілезького медичного університету, професор Ян Зейда висловили сердечну подяку та глибоку впевненість у подальшому плідному розвитку взаємовигідної співпраці між провідними медичними ВНЗ Польщі та ТДМУ.

Оксана БУСЬКА

..... 17 травня – Всесвітній день боротьби з меланомою

МЕЛАНОМА: КРАЩЕ ЗАПОБІГТИ, НІЖ ЛІКУВАТИ

З 13 до 17 травня – Всеукраїнський тиждень боротьби з меланомою. Впродовж цих днів мешканці мали змогу перевірити безпечність родимок.

Меланома — злоякісне новоутворення шкіри, яке посідає одне з перших місць як в Україні, так і у світі за своєю агресивністю. Хвороба розвивається при раковій трансформації пігментних клітин — меланоцитів, часто утворюється на місці вродженої пігментної плями (невуса) або на незмінній шкірі.

Меланома вирізняється швидким інфільтруючим ростом, поширенням елементів пухлини лімфатичними шляхами, метастазуванням у найближчі лімфатичні вузли та віддалені органи.

На перший погляд, меланома може здаватися звичайнісінькою плямою, маскуватися під родимку, яких у кожної людини може бути велика кількість. Під час дії сонячного ультрафіолету шкіра людини виробляє меланін, з якого, власне, й утворена будь-яка родимка. Часто це безпечно, втім, через підвищення кількості меланіну родимка перероджується у меланому, стверджують фахівці. Якщо своєчасно цю пухлину не діагностувати — у людини можуть з'явитися серйозні проблеми: клітини пухлини вражають внутрішні органи, що свідчить не лише про наявність самої злоякісної пухлини, а й про метастазування.

Медики наголошують: основний чинник розвитку меланоми — підвищена сонячна інсоляція. Зазвичай більшість ультрафіолету затримується озоновим шаром, хоча через незадовільну екологічну си-

туацію іноді озоновий шар руйнується і на шкіру людини потрапляє велика кількість ультрафіолетових променів, які й спричиняють переродження її в певних місцях. Агресивність сонячних променів, особливо влітку, завдають шкірі неабиякого стресу, а вона не завжди підготовлена до спротиву такому сонячному навантаженню. Також появі меланоми сприяють травми, тобто, якщо невус знаходиться на місці, яке часто піддається подразненню через одяг або прикраси, родимка має більше шансів переродитися на злоякісне новоутворення.

Доволі часто в онкології лікарі констатують появу меланоми через гормональні порушення під час вагітності, менопаузи та інших вікових станів. Тому повинні ставитися виважено до появи родимок, особливо у разі, коли помітна зміна їхнього розміру або кольору. При будь-якій зміні необхідно обов'язково звернутися до дерматоонколога.

Для профілактики меланоми необхідно якомога менше перебувати на відкритому сонці. Якщо ж таке бажання є, слід обмежити відпочинок на природі з 8 до 11 години ранку і після 16 години вечора. Крім того, варто обов'язково застосовувати захисні косметичні засоби. Також необхідно уникати травмування родимок та стежити за появою нових пігментних плям на шкірі. Якщо у когось виникають сумніви щодо стану родимок та невусів — не зволікати з візитом до спеціалістів онкодиспансеру.

ПОТРІБНІ ПОКАЗИ

Коментар професора курсу дерматовенерології Тернопільського медичного університету ім. І.Я.Горбачевського Світлани ГАЛНИКІНОЇ:

— Однією з основних тем, яку обрали для обговорення учасники цьогорічного 71-го конгресу американської академії дерматології, була «Останні події в скринінгу та лікування меланоми». І не дивно, адже саме ця онкологічна недуга для багатьох пацієнтів звучить як припис, а для лікарів — це виклик. Якщо смертність від інших видів раку останніми роками помітно знижується, то меланома не хоче здавати позицій. Ця проблема особливо актуальна зараз — тривожна ситуація склалася в Україні і в світі, позаяк летальні наслідки складають 37 відсотків, якщо діагноз встановлений занадто пізно.

— Уся небезпека меланоми в тому, що вона може розвиватися так, що її важко виявити до того часу, коли лікування може й не дати очікуваного результату, — зазначив під час виступу на конгресі професор дерматології з університету Брауна (США), доктор Мартін Вайншток. — Зовні меланома схожа на звичайну родимку. Понад 100 000 американців померли від меланоми впродовж останніх десяти років і 9 480 нових випадків смерті прогнозується для США цього року.

Тому боротьбу з цим новоутворенням професор радить вести у двох напрямках: всеохоплюючий скринінг мешканців задля раннього виявлення захворювання та застосування інноваційних технологій у лікуванні метастатичних форм захворювання на пізніх стадіях. Доктор Мартін Вайншток впевнений, що діяльність у цій царині і є тим ключем, який відчинить двері до зниження смертності від меланоми. Щоб отримати організаційну підтримку держави для широкого впровадження скринінгів, потрібно збільшити рівень доказів, вважає доктор Вайншток. Щоправда, й не відкидає

потенційних небезпек скринінгу, які потрібно обґрунтувати та оцінити з наукової точки зору: «Ми повинні бути дуже обережні та не ігнорувати потенційної шкоди від скринінгу — це і гіпердіагностика, збільшення інвазивних процедур, і, врешті, пов'язані з ним фінансові витрати».

В унісон окресленої теми прозвучала й доповідь керівника дерматологічної служби центру раку в Нью-Йорку, професора Аллана Халперна. Розпочавши свій виступ, він назвав меланому найбільшим конкурентом дерматологів, який поборює усі їхні спроби отримати хоч якісь позитивні результати. Але незважаючи на подвійну атаку цього ворога, закликав змінити усталені правила гри за допомогою профілактичних оглядів та генетичних досліджень. Рандомізовані клінічні випробування є надто дорогими, до того ж потрібні роки, щоб завершити цей процес. Натомість можна вдаватися до досвіду Німеччини, яка проводила скринінг на меланому на території землі Шлезвінг-Гольштейн. Замість проведення рандомізованих клінічних випробувань для визначення ефективності скринінгу, німецькі колеги розпочали профілактичний скринінг у державі. Через 10 років цієї діяльності смертність від меланоми знизилася більше ніж на 45 відсотків, в той час як в сусідніх державах «меланома смерті» й надалі поширюється. Німеччина тепер пропонує загальнодержавний скринінг двічі на рік для осіб, які старші 35 років. Цей дуже промовистий приклад, зауважив Аллан Халперн, засвідчує ефективність раннього виявлення меланоми шляхом скринінгу, що дозволить істотно знизити кількість померлих.

Інколи недооцінюємо ролі профілактичних заходів, але з поглядом

доказової медицини, вони вкрай важливі. На моє переконання, немаловажне значення має про-світницька діяльність, адже не всі відають про шкідливість надмірної інсоляції, засмаги в солярії. Це ті чинники, які можуть спровокувати в майбутньому дерматологічні захворювання, зокрема, й онкологічні. Тому ставлення наших співвітчизників до засмаги має бути змінено, і розпочинати потрібно з дітей, яких до трьох років взагалі потрібно захищати від сонця. Як це, скажімо, роблять у Німеччині та деяких інших країнах, де на державному рівні задекларована заборона відвідувати солярій особам, що не досягли 18 років.

Сподіваюся, Всесвітній день боротьби з меланомою, який відзначаємо 17 травня, стане тією точкою відліку, коли лікарі-дерматологи активізують свою діяльність і люди матимуть змогу більше дізнатися та пройти профілактичні огляди з тим, аби вберегтися від цього небезпечного захворювання.

ВПОРАЄТЬСЯ ... МОЛОЧАЙ

Австралійські дослідники з'ясували, що простий бур'ян молочай може вилікувати таке важке захворювання, як немеланомний рак шкіри. У дослідженні взяли участь 36 добровольців, які страждають від немеланомних уражень шкіри. Усі пацієнти не реагували на традиційне лікування хвороби. Задля експерименту медики щодня обробляли їхню шкіру соком молочая. Перші результати з'явилися вже за місяць: з 48 пацієнтів, які мали ураження шкіри, у 41 новоутворення цілком зникли. Зважаючи на такі чудові результати, вчені планують подальше вивчення дії молочая під час лікування раку шкіри.

Лариса ЛУКАЦЬК

ЗУПИНІТЬ ТУБЕРКУЛЬОЗ, ДОКИ Я ЖИВИЙ

У нашому університеті відбулася тематична конференція з участю співробітників кафедри пропедевтики внутрішньої медицини та фтизіатрії та студентів 4 курсу медичного факультету.

Детальніше про епідеміологічну ситуацію з туберкульозом розповів під час виступу професор Леонід Грищук.

— У державі і в області ситуація із захворюваністю на цю інфекційну хворобу залишається складною, що значною мірою обумовлено погіршенням умов життя значної частини населення, недбалістю ставленням до свого здоров'я багатьох людей, урбанізацією, міграцією громадян, зростанням наркоманії, токсикоманії, куріння і т.д.

Торік в області взяли на облік 561 хворого (2011 року — 585). Кількість співвітчизників, які захворіли, дещо знизилася: з 53,9 хворого на 100 тисяч населення до 51,9 (в Україні цей показник склав 67,2). Із загальної кількості вражених паличкою Коха 492 отримали діагноз «легеневий туберкульоз». Захворюваність на легеневий туберкульоз теж трохи знизилася: з 46,2 до 45,5 хворого на 100 тисяч населення (2011 року — 4,1 на 100 тисяч). На щастя, не було бацилярних і деструктивних форм туберкульозу.

Торік у краї зареєстровано 9 випадків туберкульозу у дітей (попереднього року — 7). Серед дітей налічується 5,3 хворого на 100 тисяч населення (2011 року — 4,1 на 100 тисяч). На щастя, не було бацилярних і деструктивних форм туберкульозу.

Взяли на облік 14 хворих підліткового віку. За статистикою, на сто тисяч населення припадає 33,8 випадки захворюваності підлітків на туберкульоз (2011 року — 30 випадків на 100 тисяч населення). На жаль, трапляється, що звертаються вони до лікарів вже із за давненою формою туберкульозу. Як наслідок — на облік взяли три бацилярних і

двох підлітків з деструктивною формою туберкульозу.

Захворюваність на усі форми туберкульозу в Тернополі торік склала 49,1 хворого на 100 тисяч населення (проти 50,9 2011 року), в області — 51,9 (проти 63,9). Зафіксовано збільшен-

нодіагностикою охоплено 45,1 відсотка дітей. З 12138 новонароджених в пологових будинках провакциновано 10874 (89,6 відсотка). Щеплення забезпечує захист малюка від туберкульозу, тож ситуація, що склалася, загрожує збільшенням захворюваності серед дітей та підлітків і збільшенням за давнених форм туберкульозу.

Доцент Наталія Кравченко привернула увагу до поєднання перебігу туберкульозу з вірусом СНІДу, зазначивши, що зростання захворюваності на туберкульоз/СНІД залишається однією з важливих медико-соціальних проблем. Значна частина згаданої категорії хворих є споживачами ін'єкційних наркотиків. У соціальному та епідеміологічному аспекті це найбільш небезпечна група. 2005 року в Україні впровадили програму замісної підтримувальної терапії, що передбачає довгострокове призначення постійних доз метадону таким хворим. В обласному комунальному протитуберкульозному диспансері вона діє з березня 2009 року. Програма замісної підтримувальної терапії сприяє стабілізації психічного стану хворих,

деструктивних форм туберкульозу з 28 до 37 випадків, бацилярних форм — з 36 до 40 випадків. Відсоток деструктивних форм серед уперше виявлених становить 38,9 проти 31,5. Відсоток бацилярних форм: 42,1 проти 40,4. Тобто цифри свідчать про погіршення епідеміологічної ситуації щодо туберкульозу в Тернополі.

Реєструється велика кількість хворих з імунodefіцитом. Серед уперше виявлених туберкульозних хворих шестеро мали супутній діагноз «СНІД» (2011 року таких пацієнтів було вісім). Всього на облік перебуває 10 хворих на туберкульоз і СНІД. Серед 106 вперше виявлених хворих 95 — з активним туберкульозом легень, 11 — з позалегеновим туберкульозом.

Одним з основних методів діагностики сухот у дітей є туберкулінодіагностика, вакцинація та ревакцинація БЦЖ. Через відсутність туберкуліну в області і нестачу коштів туберкулі-

дисциплінує їх і спонукає до регулярного обстеження та лікування, покращує результати терапії та якість життя пацієнтів.

Наразі йдеться про 60 споживачів ін'єкційних наркотиків. З них 21 хворий мав найнебезпечнішу — активну форму туберкульозу. Середній вік пацієнтів 38 років. Двадцять оду жало, шестеро й надалі борються з недугою, троє померли. На жаль, не всіх хвороба змушує стежити за своїм здоров'ям, виконувати всі приписи лікарів. До речі, нова редакція Закону України «Про боротьбу із захворюванням на туберкульоз», на думку фахівців, сприятиме ефек-

Уже понад десять років Україна у першій трійці країн Європи за поширенням туберкульозу. Щороку ця недуга забирає 7,5 тисяч життів, а українські медики реєструють 32 тисячі нових випадків захворювання. Хоча, за даними ВООЗ, наша країна досягла певного прогресу в протидії паличці Коха. За даними Міністерства охорони здоров'я України, за останні 7 років кількість співгромадян, які захворіли, знизилася на 20 відсотків і становить менше 1 відсотка населення. Торік у країні захворюваність на туберкульоз становила 68,1 хворого на 100 тисяч населення.

тивнішому захисту здоров'я як самих пацієнтів, так і тих, хто їх оточує. Важливе значення має

у клінічну картину захворювання, що відрізняється злоякісністю перебігу та своєрідністю симптоматики.

Леонід ГРИЩУК, професор ТДМУ

також створення належних умов для соціальної реабілітації та інтеграції пацієнтів.

«Стратегія боротьби з туберкульозом» — з такою темою виступила студентка 4 курсу Надія Ковбаса. Як відомо, з ініціативи ВООЗ була розроблена стратегія контролю над туберкульозом, що гарантує найкращий з існуючих способів застосування протитуберкульозних препаратів, — короткострокове лікування під безпосереднім спостереженням — DOTS (Directly Observed Treatment Short-course).

5 компонентів стратегії DOTS — це: постійна підтримка програми боротьби з туберкульозом урядом і регіональними органами охорони здоров'я; виявлення випадків захворювання на туберкульоз з допомогою мікроскопічного дослідження мокротиння всіх хворих, які звернулися в медичну установу з підозрою на туберкульоз; проведення стандартного режиму лікування тривалістю від 6 до 8 місяців у всіх хворих з позитивним мазком мокротиння під безпосереднім спостереженням медичних працівників; регулярне, безперервне забезпечення всіма необхідними протитуберкульозними препаратами; стандартна система реєстрації та звітності для проведення оцінки як результатів лікування, так і програми боротьби з туберкульозом загалом. Метою DOTS-стратегії є: виявлення бацилярних форм туберкульозу у хворих та досягнення припинення бактеріовиділення. У виступі йшлося також про стратегію боротьби з туберкульозом СТОП-ТБ та її компоненти. Асоціація збудника туберкульозу й вірусу імунodefіциту створює особли-

Студентка 4 курсу медичного факультету Марія Легоцька, мовлячи про туберкульоз у хворих на ВІЛ-інфекцію, наголосила на небезпеці такої поєднаної патології. Адже ВІЛ ослаблює опірність організму до легеневої хвороби, сприяє її прогресуванню. У раніше вилікуваних від сухот інфікування ВІЛ різко підвищує ризик рецидиву туберкульозу. Особливо висока смертність хворих від туберкульозу за наявності СНІДу. У більшості хворих на СНІД сухоти набувають тяжких гематогенних генералізованих форм з ураженням легень та інших органів, внутрішньогрудних лімфатичних вузлів. У пацієнтів змінюється звична для туберку-

льозу легень верхівкова локалізація, вражаються часто прикореневі ділянки, виникають множинні вогнища позалегенового туберкульозу (кістки та суглоби, брижові й периферичні лімфатичні вузли) з нетиповою локалізацією (серце, кістковий мозок, грудна стінка та ін.).

Вчасне обстеження та виявлення захворювання на початковій стадії — головна зброя проти палички Коха, підкреслювалося у виступах. Люди повинні знати, що туберкульоз в Україні лікують безкоштовно і, якщо своєчасно виявлений, виліковують.

На завершення конференції її учасники переглянули відеофільм про курс фтизіатрії.

Марія ЛЕГОЦЬКА, студентка медичного факультету

Оксана БУСЬКА, Павло БАЛЮХ (фото)

Наталія КРАВЧЕНКО, доцент ТДМУ

Надія КОВБАСА, студентка медичного факультету

ОЛЕНА САМОГАЛЬСЬКА: «ТВОРИТИ ДОБРО – НАЙГОЛОВНІШЕ В ЖИТТІ. І МЕДИЦИНА ДАЄ МЕНІ ТАКУ МОЖЛИВІСТЬ»

З травня відзначила ювілейний день народження завідувач кафедри клінічної фармації ТДМУ професор Олена Євгенівна САМОГАЛЬСЬКА.

Вельмишановна Олено Євгенівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здо-

З травня рідні, колеги, друзі тепло вітали завідувача кафедри клінічної фармації ТДМУ, доктора медичних наук, професора Олену Євгенівну Самогальську з днем народження. Багато найкращих слів і побажань було сказано, багато квітів надаровано, бо й дата цього горіч неабияка – ювілейна!

– Чудової пори цвітіння садів Ви прийшли на світ, Олено Євгенівно. Оглядаючись назад, скажіть, чи збулося все, про що мріялося й чому саме медицина стала Вашим життєвим покликанням? Чий приклад Вас надихнув?

– Приклад мамі. Вона – лікар-кардіолог, кандидат медичних наук, багато років працювала асистентом кафедри факультетської терапії, а потім кафедри кардіології ФПО нашого університету. Я народилася, коли мама навчалася в медичному університеті в Харкові. До Тернополя батьки переїхали, коли мені було два з половиною роки. Що обов'язково стану лікарем, вирішила ще в п'ятому класі. І пізніше, коли із золотою медаллю закінчила школу, вагань щодо вибору життєвого шляху не було – лише медицина. Подала документи до ТДМУ, тоді ще – інституту. Вчилася з великим задоволенням, пам'ятаю всіх своїх викладачів і дуже їм вдячна за міцні знання. В моїй заліковій книжці не було жодної четвірки, лише п'ятірки. 1981-го отримала дипломом з відзнакою. Після закінчення інтернатури 9 років працювала в медсанчастині Рівненської атомної електростанції – дільничним, цеховим терапевтом. Набиралася досвіду, відшліфовувала навички. 1991-1993 роки – навчання в клінічній ординатурі зі спеціальності «терапія» на кафедрі терапії та сімейної медицини ФПО ТДМУ. За час навчання підготувала кандидатську дисертацію на тему «Helicobacter rulogi, показники імунної про-і антиоксидантної систем при виразковій хворобі дванадцятипалої кишки та вплив на них електромагнітного випромінювання надвисокої частоти», захистила її і залишилася працювати спочатку асистентом, потім доцентом кафедри терапії ФПО. Відтак – праця над докторською на тему: «Сучасні аспекти патогенезу, діагностики та лікування цирозів печінки» й успішний захист її у 2007-му.

Моїм науковим керівником під час написання як кандидатської, так і докторської ди-

були вищу медичну освіту і після 10 років практичної лікарської роботи успішно пройшли 22-літній трудовий шлях від клінічного ординатора до доктора медичних наук, професора кафедри терапії та сімейної медицини, а останні два роки – завідувача кафедри клінічної фармації.

сертацій був професор Євген Михайлович Стародуб. Дуже вдячна Євгенові Михайловичу за допомогу в навчальній та науковій роботі. Майже 20 років ми працювали на одній кафедрі – терапії ФПО, потім терапії сімейної ФПО. Зараз Євген Михайлович – професор кафедри первинної медико-санітарної допомоги. Тривалий час я була завучем кафедри терапії та сімейної медицини ФПО, а у вересні 2010 року очолила кафедру клінічної фармації.

– За спеціальністю Ви – гастроентеролог. Чому обрали саме цю царину медицини?

– Вже на 6 курсі дисципліна «гастроентерологія» дуже мене зацікавила. Травна система людини – надзвичайно складний механізм, що відповідає за перетравлення їжі та постачання організму корисними поживними речовинами, а від цього безпосередньо залежить загальний стан здоров'я людини, аж до її настрою й стану шкіри. Тож проблема гастроентерологічних захворювань є надзвичайно важливою. Коли вступала до клінічної ординатури, переді мною стояв вибір: кардіологія або гастроентерологія. Обрала гастроентерологію. Мої наукові інтереси завжди були з нею пов'язані. Проблемі виразкової хвороби присвятила свою кандидатську дисертацію, докторську – цирозу печінки, і всі мої друквані праці за останні 10 років присвячені хронічним захворюванням печінки. Це складна проблема, що вимагає ґрунтовного вивчення і я жодного разу не пошкодувала, що обрала саме таку спеціалізацію. Хворих з цієї патологією багато і є можливість надати їм дієву допомогу. Працюючи на кафедрі терапії сімейної медицини ФПО у співавторстві з професором Іваном Михайловичем Стародубом підготувала посібник «Сучасні підходи до діагностики і лікування захворювань органів травлення», ще один – з невідкладної терапії та посібник для сімейних лікарів. Незабаром побачить світ його друге видання. Я є членом Європейського міжнародного клубу панкреатологів. Щороку (раніше тричі, тепер двічі на рік) збираємося, щоб обговорити останні новин-

Колектив університету глибоко поважає і щиро шанує Вас як відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-терапевта, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

ки у сфері панкреатології та гастроентерології загалом, обмінюючись досвідом. Керівник клубу – професор Наталя Борисівна Губергріц. Її дід був відомим в світі панкреатологом і Наталя Борисівна продовжила сімейну традицію. Участь у роботі клубу беруть й іноземні фахівці з Росії, Білорусі, Молдови, європейські вчені. На останньому засіданні, приміром, були дуже цікаві доповіді, присвячені темі вірусних гепатитів і захворюванням підшлункової залози. Ділячись науковими надбаннями, друкуюся у провідному науково-практичному спеціалізованому журналі «Сучасна гастроентерологія», щорічному збірнику, що

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів

Бажаємо Вам, вельмишановна Олено Євгенівно, доброго

розвитку ускладнень. Зараз спостерігаю хвору, в якій цироз у стадії декомпенсації проявився ще 2000 року, але завдяки правильному лікуванню та свідомій співпраці пацієнтки з лікарем, хвороба не прогресує. Інший випадок – наслідком зловживання алкоголем для тридцятирічної жінки стала алкогільна хвороба печінки. Перебіг захворювання був дуже важкий, але після того, як пацієнтка отримала належне лікування та забрала зі «свого щоденного раціону» алкоголь, результат не забарився. У недужої нормалізувалися всі аналізи, покращився стан печінки і за останні 7-8 років вона не зверталася за медичною допомогою, лише за порадою щодо харчування, для профілактики... Це яскраві випадки, що особливо запам'яталися.

– Нині ім'я професора Олени Самогальської серед імен найавторитетніших випускників ТДМУ...

– З альма-матер моє життя пов'язано нерозривно. 6 років навчання в університеті не забудуться ніколи. Студентські роки заклали добрий фундамент знань, професійних і життєвих принципів. Працювати в нашому ВНЗ для мене велика честь. Дуже люблю свою професію й радію можливості реалізувати себе як лікаря, педагога, науковця.

– Кажуть, в медицині, як ніде, важливо мати справжнього вчителя. Нині з властивими Вам працьовитістю й цілеспрямованістю Ви віддаєте свою енергію та знання підготовці майбутніх фахівців.

– Двоє моїх учнів – молодих лікарів – почали роботу над кандидатськими дисертаціями. Обоє мають досвід практичної роботи й потяг до наукової діяльності. Магістерські роботи ще трьох учнів майже готові. Приємно бачити у молодих людей щире бажання вчитися та працювати над обраною тематикою, а в ТДМУ всіляко сприяють реалізації потенціалу молоді.

З вдячністю згадую колективи гастроентерологічного відділення другої лікарні, університетської лікарні, де я працювала до вересня 2010 року і де завжди уважно, турботливо ставилися до хворих, а всі складні питання вирішували спільно. Очоливши кафедру клінічної фармації, що міститься на базі терапевтичного відділення міської комунальної

здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових успіхів у Вашій благородній діяльності, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя і затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

лікарні №3, переконалася, що тут теж склався чудовий колектив. З новими колегами, надійними та досвідченими фахівцями, швидко налагодилася плідна співпраця.

– День медичного працівника для Вас – свято сімейне?

– Так, бо мій чоловік Олександр Миколайович теж лікар. Невропатолог. Старший син Володимир пішов батьківською стежкою. Закінчив ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського, нині працює за кордоном. Одружений. Його дружина теж лікар. Виховують донечку Анастасію, якій чотири з половиною роки. Внучка дуже любить танцювати й до занять хореографією ставить надто відповідально та завзято. Молодший син Микола – юрист.

– Лікар – професія надзвичайно важка, бо біль і хвороби бачите щодня й хочеться усім допомогти, всіхвилікувати. Як знімаєте втому?

– Піклуючись про чотирирічного улюбленця нашої сім'ї – собачку породи «мітельшнауцер». Жігель – собака серйозна та заслужена. Вона гранд-чемпіон України, має 15 кубків і майже 20 медалей з всеукраїнських виставок. Вдома для них ми відвели спеціальну полочку. Це наше спільне з чоловіком хобі дає змогу дуже гарно відпочити. Ми є членами клубу кінологів в Тернополі, яка об'єднує власників чистопородних собак. Поїздки на виставки, спілкування з людьми, для яких ці тварини – справжнє захоплення, прогулянки з Жігель на свіжому повітрі – все це дарує позитивні емоції і є гарним відпочинком.

– Чи маєте власний рецепт успіху?

– Це радше не рецепт, а філософія. Мені комфортно, коли поруч люди, яким добре. Творити добро – найголовніше в житті. І медицина дає мені таку можливість. Щаслива, усвідомлюючи, що день прожитий мимовідаремно, що стан ще одного хворого змінився на краще й розпач в його очах зник, поступившись місцем надії на швидке одужання. Вдячна посмішка пацієнта для мене найкраща нагорода.

– Дякую за розмову.

Приєднуючись до вітань з нагоди ювілею, редакція «Медичної академії» зичить професору О.Є. Самогальській плідної праці, міцного здоров'я, добробуту і довгих років щасливого життя.

ЕФЕКТИВНИЙ КОНТРОЛЬ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ

Підходи до лікування АГ з 50-х років ХХ століття постійно змінювалися, коли вперше для гіпотензивної терапії почали застосовувати гідралазин і резерпін. У 60-ті роки з'явилися бета-блокатори та діуретики, які стали базисною терапією АГ. Пізніше почали застосовувати блокатори кальцієвих каналів (БКК). З 80-х років базисним препаратом № 1 стали інгібітори ангіотензинперетворюючого ферменту (ІАПФ). Їх застосовували найчастіше, водночас було виявлено, що у 10 % пролікованих ІАПФ викликають побічні реакції (кашель, алергічні реакції тощо). Їх місце з 90-х років дедалі частіше займали сартани (блокатори рецепторів ангіотензину II). Механізм дії ІАПФ і сартанів ідентичний, лише останні рідше викликають побічні реакції. Кожен з п'яти згаданих класів гіпотензивних засобів має посіда-

Артеріальна гіпертензія (АГ) належить до найбільш поширених хвороб цивілізації з важкими серцево-судинними ускладненнями. В Україні понад 30 % дорослих мають підвищений артеріальний тиск (АТ), у таких осіб АТ стабільно > 140/90 мм рт. ст. Щодо проведення гіпотензивної терапії в містах її отримують не більше 35-38 %, у 14 % із них вдається знизити АТ < 140/90 мм рт. ст. У сільській місцевості ситуація ще песимістичніша. Між тим нелікована та неконтрольована АГ скорочує тривалість життя в середньому на 10 років.

ти своє місце при проведенні антигіпертензивної терапії.

На ранній стадії АГ зусилля медпрацівників мають бути спрямовані на ліквідацію або обмеження впливу факторів ризику. До таких чинників належать: метаболічний синдром, гіперхолестеринемія, тютюнопаління, гіподинамія, цукровий діабет, дистрес, кухонна сіль. При своєчасно розпочатій немедикаментозній та медикаментозній гіпо-

тензивній терапії у 25 % випадків при I стадії гіпертонічної хвороби настає нормалізація АТ.

Щодо антигіпотензивної медикаментозної терапії, то вона має бути комплексною, складатися з двох або трьох гіпотензивних препаратів. На цьому етапі від монотерапії відмовилися. При застосуванні гіпотензивних засобів завжди існує питання, яким лікам віддати перевагу.

Вкажемо на досвід канадських медиків. Вони провели доказове дослідження ASKOT з вивчення ефективності різних гіпотензивних препаратів, тобто зі зниження ТА < 140/90 мм рт. ст. одночасно вивчалася частота розвитку серцево-судинних ускладнень. Найбільш ефективною гіпотензивною терапією виявилася комбінація ІАПФ з блокатором кальцієвих каналів амлодипіном. Порівнювалася й методика лікування: 1) бета-блокатор + діуретин; 2) ІАПФ + діуретин; 3) ІАПФ + амлодипін. Щодо клінічної практики то із ІАПФ лікарі частіше застосовують еналаприл, раміприл, лізиноприл.

У більшості хворих на АГ лікування периндоприлом (ІАПФ) та амлодипіном переносилося добре, без побічних ефектів. Зазначалася нормалізація АТ, зменшився ризик стенокардії на 13 %, інсультів — на 23 %, серцево-судинних ускладнень — на 24 %. Контроль за рівним АТ у Канаді здійснюють у 60 % хворих. Таке ж дослідження провели в Україні під назвою «Перспектива». Цільового рівня АТ 140/90 мм рт. ст. досягнуто у 70 % обстежених.

Комбінована терапія містила 5-10 мг периндоприлу і 5-10 мг амлодипіну під назвою пігулка Бі-престаріум. Вона демонструвала антигіпертензивний ефект протягом 24 годин. Варто зазначити низьку частоту побічних реакцій, яка не перевищує 6 %. Очевидно, периндоприл зменшує частоту появи набряків на ногах при лікуванні лише амлодипіном. До того ж периндоприл порівняно з іншими ІАПФ більш суттєво знижує центральний артеріальний тиск в аорті.

Складнощі при лікуванні виникають при поєднанні АГ із серцевою недостатністю, ІХС, шлунковими аритміями, цукровим діабетом тощо. В цих випадках периндоприл та амлодипін замінюють іншими препаратами. Бета-блокатори показані хворим АГ у поєднанні з ІХС, аритміями, серцевою недостатністю. ІАПФ лізиноприл призначають хворим з гепатитом, гепатозом, метаболічним синдромом, цукровим діабетом. Пошуки нових ефективніших антигіпертензивних засобів, безумовно, будуть тривати.

Борис РУДИК, професор ТДМУ

ВІТАЄМО!

«ПАМ'ЯТНА ВАША ЛЕКТОРСЬКА МАЙСТЕРНІСТЬ»

13 травня виповнилося 85 років професору Ждану Михайловичу ВАВРИКУ.

Вельмишановний Ждане Михайловичу!

Сердечно вітаємо Вас з 85-літтям!

У стінах Тернопільського медінституту Ви пройшли важливий, майже 15-річний період успішної трудової діяльності на посаді доцента спочатку кафедри загальної хірургії, а пізніше — кафедри шпиг-

альної хірургії. Тут Ви виконали і захистили докторську дисертацію.

Коллективи хірургічних кафедр, працівники і студенти університету глибоко поважають і щиро шанують Вас як відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-хірурга, дослідченого педагога і ви-

хователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Всім, хто з Вами працював і вчився у Вас, пам'ятні Ваша лекторська майстерність, оригінальний стиль проведення практичних за-

нять, Ваш внесок у вдосконалення методики викладання хірургії, вимогливість, принциповість і об'єктивність в оцінюванні знань студентів.

Завершальний, плідний період Вашої трудової діяльності проходив на посаді завідувача кафедри загальної хірургії Івано-Франківського медінституту. Але по Ваших підручниках і тепер вчать також студенти ТДМУ.

Ваші інтелігентність, порядність,

працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів

Бажаємо Вам, вельмишановний Ждане Михайловичу, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя і затишку, активного й щасливого довголіття.

Ректорат ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

КНИЖКОВИЙ ФЕСТИВАЛЬ

«УКРМЕДКНИГА» ПРЕДСТАВЛЯЛА СВОЇ ВИДАННЯ НА «ДЖУРА-ФЕСТИ»

Упродовж трьох днів Тернопіль захопив фестиваль української книжки «Джура-фест». Його зорганізували вже поспіль четверте. «Великдень книги» — таке обрали для нього гасло.

Тернопілля має давню традицію друкарства. На початку XVII ст., твердять історики, у краї взялися за книговидавничу справу. Нині в області видавничою діяльністю займаються майже 60 суб'єктів підприємництва. Торік на Тернопільщині, як зазначив голова облдержадміністрації, Валентин Хоптян, видали понад тисячу найменувань книг і брошур — від художньої, науково-популярної, дитячої літератури до підручників і посібників. За таким показником область посіла п'яте місце в Україні. Загальний же наклад їх становив майже 2 мільйони 300 тисяч примірників, це четвертий результат у країні.

Цього року на фестивалі свою продукцію в Тернополі представили 33 видавничих суб'єктів з різних українських міст. Свої книжкові новинки репрезентува-

З виданнями «Укрмедкниги» учасників фестивалю ознайомлював і спеціаліст відділу реклами та збуту нашого університету Антон ВІННИЦЬКИЙ

ло й видавництво нашого університету «Укрмедкнига». Охочих показати власні видання, як твердить директор фестивалю Василь Ванчура, було значно більше, проте доводилося декому гречно відмовляти через нестачу приміщень. Книжкові ряди вишикувалися в Українському домі «Перемога». На стендах виставки-продажу якої лише літератури не виставили українські видавці! На читача чекали сотні книжкових новинок художньої, науково-технічної, медичної, економічної, релігійної, навчальної та іншої тематики. Цікавість у відвідувачів викликала, зокрема, книга, яку видали лише шість примірників. Важить вона понад 20 кілограмів, має ковану палітурку, вартість, звісно, виражалася у тисячах гривень. Але таке видання радше було винятком. Узагалі ж кожен, хто завітав на фестиваль, міг не лише погортати,

Автограф — від видатного письменника Романа ЛУБКІВСЬКОГО

ознайомитися з книгами, а й придбати їх собі. Адже вартість видань тут була значно нижчою, ніж у книгарнях, бо реалізували за цінами самих видавництв.

Купив кілька книг і очільник області, зокрема, тритомник знаменитого письменника, уродженця

Тернопілля Василя Фольварочно-го «Симон Петлюра». Пан Василь приїхав на книжковий фестиваль, мав зустрічі із шанувальниками літератури, українського слова. Серед знаменитих гостей «Джури-фесту» був Роман Лубківський, який також народився на тернопільській землі. «Наша книга потребує нині лише єдиного: уваги до себе, любові та пошанівку», — зазначив, зокрема, видатний письменник. Роман Мар'янович також звернувся до місцевої влади, краян з пропозицією у рік 200-ліття від дня народження Тараса Шевченка докластися до відкриття музею української літератури в Кременці. У цьому місті, як відомо, побував Великий Кобзар, з теперішнім райцентром пов'язане життя та творчість й деяких інших відомих діячів красного письменства.

За головне завдання «Джури-фесту» його організатори поставили собі дати можливість молодим і не дуже відомим письменникам представити власні творчі доробки. Програма триденного книжкового свята передбачала розмаїття заходів: зустрічі літераторів з читачами, автограф-сесії, творчі вечори, участь видавців та авторів у репрезентаціях книг.

Микола ВІЛЬШАНЕНКО

ОБГОВОРИЛИ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

У Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні питання сучасного акушерства та гінекології» взяли участь 350 делегатів – науковців, практикуючих лікарів акушерів-гінекологів з різних куточків України та столиці.

Як зазначала завідувача кафедрою акушерства і гінекології ФПО ТДМУ, професор Алла Бойчук, чи не вперше за останні роки форум відбувся у тісному співтоваристві та за участі колег суміжних спеціальностей – неонатологів, анестезіологів, лікарів загальної практики-сімейної медицини.

Стати учасниками та відчувати всю атмосферу співпраці великої співдружності науки й практики, мали змогу й фахівці Харківської медичної академії післядипломної освіти, Дніпропетровської медичної академії, Рівненського перинатального центру, для яких модератори організували трансляцію конференції наживо.

Велике розмаїття актуальних питань сучасного акушерства та гінекології запропонували для обговорення учасникам конференції. Значну увагу приділили проблемам невідкладних станів, інтенсивній терапії масивних акушерських кровотеч, новим підходам до профілактики і лікування невиношування вагітності, передчасним пологам, оперативній гінекології, зокрема, з приводу перитонеального непліддя, патології шийки матки. Розглянули медичні та соціальні аспекти репродуктивного здоров'я, протоколи й клінічні рекомендації надання медичної допомоги вагітним жінкам, інноваційні технології в медицині та багато інших питань.

Перший проректор ТДМУ, професор Ігор Мисула побажав учасникам конференції плідної праці, цікавого спілкування й приємних вражень від перебування на Тернопілі, а також передав вітання від ректора нашого університету, члена-кореспондента АМН України, професора Леоніда Ковальчука. Привітав поважно зібрання й заступник начальника головного управління охорони здоров'я Тернопільської ОДА Віктор Овчарук.

Заступник начальника відділу охорони здоров'я та медичного забезпечення Тернопільської міської ради Ольга Ярмоленко наголосила на ролі, яку нині відіграє ТДМУ ім. І. Я. Горбачевського у медицині області та Тернополя. Особливо актуальним нині є репродуктивне здоров'я українського жіноцтва. Адже не є таємницею, що останніми роками зросла кількість жінок з безпліддям та різноманітними роз-

ладами зовнішніх і внутрішніх статевих органів, іншими видами гінекологічної патології. На цьому наголосували усі учасники форуму.

З доповіді члена-кореспондента НАМН України, професора Леоніда Маркіна, який зосередив увагу на проблемі вагінальних пологів при сідничних передлежаннях плода, розпочали перше пленарне засідання. Свій виступ він супроводжував цікавими клінічними прикладами.

Заступник директора Інституту педіатрії, акушерства та гінекології Національної академії медичних наук України, професор Василь Подольський мовив про проблеми акушерських та перинатальних ускладнень

рідний університет, який нині серед флагманів кращих медичних ВНЗ України і водночас надзвичайно розчулений від вражень та емоцій, які повернули мене у незабутні студентські роки, – поді-

Ігор МИСУЛА, перший проректор ТДМУ, професор, Алла БОЙЧУК, професор ТДМУ

Анатолій ФРАНЧУК, професор ТДМУ

у жінок, в яких раніше діагностували хронічні запалення статевих органів. Науковець запропонував сучасні підходи у лікуванні хронічних запальних захворювань статевих органів у жінок фертильного віку, акцентуючи на причинних зв'язках перинатальних порушень. Запропонований вчений алгоритм обстеження жінок з ХЗСО спрямований на профілактику перинатальних порушень, що сприятиме зменшенню перинатальних втрат у жінок фертильного віку. «Хронічні запальні захворювання призводять до стійких змін репродуктивного здоров'я жінок, які проявляються, як до вагітності, так і під час вагітності, що настала», – наголосив у своїй доповіді професор.

Особливо зворушливим був виступ представника Одеського державного медичного університету Ігоря Гладчука. Четверть століття тому він закінчив тоді ще Тернопільський медінститут, а тепер повернувся у рідні стіни знову, але вже у статусі професора кафедри акушерства і гінекології, щоб поділитися власними досягненнями та набутками.

– Сповнений гордості за свій

інтенсивна терапія післяпологових кровотеч» акцентував на анестезіологічному забезпеченні та алгоритмі надання допомоги за масивних акушерських кровотеч. Підкреслив необхідність застосування сучасного утеротоніка для зупинки післяпологової кровотечі, а також препарату інтенсивної інфузійної терапії октаплексу – комплексного концентрату протромбіну.

Професор Одеського національного медичного університету Вікторія Нагорна свою доповідь присвятила застосуванню прогестативів в акушерській практиці, зосереджуючи увагу на основних причинах і механізмах самовільного переривання вагітності. Професор наголосила на ролі ендогеного прогестерону як основного протектора вагітності та запропонувала схеми застосування дидрогестерону в клінічній практиці. «Базуючись на результатах 50-річного міжнародного та 10-річного українського досвіду використання цього препарату, члени

президії Асоціації акушерів-гінекологів України вважають використання дидрогестерону для профілактики та лікування невиношування вагітності на ранніх термінах ефективним та безпечним для здоров'я матері та дитини», – зазначила науковець.

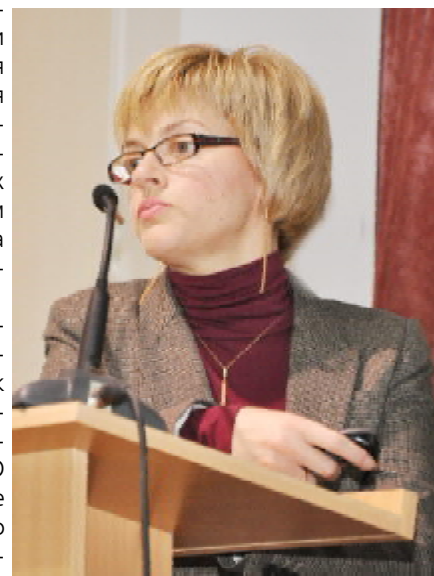
Про особливості лікування мікс-інфекцій статевих органів у жінок йшлося у доповіді завідувачою кафедрою акушерства і гінекології ФПО ТДМУ Алли Бойчук, адже народження здорового покоління нині є проблемою, яка вже вийшла за межі медицини та стала соціальною.

Захист вагітної жінки від впливу шкідливих, зокрема інфекційних, чинників є одним з головних завдань сучасного акушерства, – наголосила науковець, – бо ж останнім часом частішали випадки інфікування плода, захворюваності й смертності новонароджених. Серед чинників, що сприяють інфікованості, Алла Бойчук назвала випадкові статеві стосунки, високу вірулентність збудника, дисфункцію імунної системи, зниження за-

гальної опірності організму, анемії, ендокринні порушення.

Особливий наголос зробила доповідач на класифікації вірусів, які безпосередньо викликають ЗЗЖСО: вірус простого герпесу (ВПГ) – тип 1 і 2, цитомегаловірус (ЦМВ), папіломавірус (високо- та низькоонкогенний) та запропонувала сучасні підходи у діагностиці та лікуванні цього виду інфекцій.

Сучасні тенденції у лікуванні міоми матки окреслила професор кафедри акушерства та гінекології Івано-Франківського національного медичного університету Наталія Генік. Цю патологію нині виявляють у 20-40% жінок репродуктивного віку та у 50% – у віці до настання менопаузи. В структурі гінекологічної захворюваності вона посідає друге місце. До того ж підвищується частота симптомного перебігу пухлини. Міома матки стрімко «молодіє», її виявляють навіть у жінок, які не народжували. Тому питання розробки нових орга-

Лариса МАЛАНЧУК, професор ТДМУ

нозберігаючих методів лікування з огляду на важливість проблеми постають доволі гостро.

Завідувач кафедри акушерства та гінекології Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова, професор Ольга Булаєнко представила науковій аудиторії доповідь, присвячену оптимізації методів лікування стрес-індукованої недостатності лютеїнової фази у жінок раннього репродуктивного віку. Науковець у своїй доповіді акцентувала увагу на ролі морфологічних змін плаценти в розвитку плацентарної дисфункції за вагітності, ускладненої герпетичною інфекцією.

Завідувач кафедри акушерства і гінекології № 1 ТДМУ, професор Лариса Маланчук наголосила на ролі фітотерапії у виборі методів лікування та профілактики генітального ендометріозу. Професор цієї ж кафедри Стефан Хміль зосередив увагу аудиторії на сучасних стратегіях у діагностиці та лікуванні непліддя, акцентувавши на важливості вибору тактики ведення вагітності після допоміжних (Продовження на стор. 9)

Леонід МАРКІН, член-кореспондент НАМН України, професор

лився з аудиторією відчуттями зустрічі з альма-матер професор Ігор Гладчук.

У своїй доповіді Ігор Гладчук мовив про перспективи розвитку ендоскопічних лікувальних методик. Цікавим було його повідомлення й про досягнення зарубіжних вчених щодо оперативних технік видалення матки.

Професор Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика Руслан Ткаченко у своїй доповіді: «Сучасна

ЗУСТРІЛИСЯ, ЩОБ ЗБАГАТИТИСЬ НОВИМИ ІДЕЯМИ

У рамках XVII Міжнародного медичного конгресу студентів і молодих вчених відбулось засідання секції «Фармакологія та фармація», на якій представили 19 доповідей молодих вчених і студентів, у тому числі дві стендових. У числі доповідачів були науковці з різних областей України та з Польщі. Слід зазначити високий науковий рівень усіх досліджень, результати яких були оприлюднені та обговорені на засіданні секції. 9 доповідей стосувалися різних напрямків фармакології, 10 – проблем фармації. Подібне поєднання є цікавим і плідним для представників обох професій, адже фармацевти займаються питаннями розробки нових препаратів, фармакологи ж вивчають особливості їх дії на живі організми.

потенційних ефективних лікарських препаратів. Зокрема, науковці з Київського медичного університету Української асоціації народної медицини розповіли про біологічно активні речовини, які містяться у листі Азиміні (цю рослину, яку ще називають мексиканським бананом і яка за своїми цілющими властивостями прирівнюється до елеутерококу, гінкго, лимонника, вважають скарбницею корисних речовин), у листі трьох видів хурми (східної, віргінської та їх гібридів української селекції), в інтродукованому в Україні кизилі японському. У своїй доповіді, виголошеній англійською мовою, головуюча секції – асистент кафедри фармакогнозії з медичною ботанікою нашого університету Соломія Козачок, порушила важливу проблему пошуку нових нешкідливих засобів рослинного походження з антиалергічною активністю. Існуючі лікарські препарати подібної дії, при всій своїй високій ефективності, мають цілу низку небажаних побічних ефектів. Ліки ж з рослин, як правило, є безпечнішими, більше придатні для тривалого застосування.

Соломія КОЗАЧОК, асистент ТДМУ

Дослідження студентів 3 курсу медичного факультету Владислава Кучеренка та Тараса Бідованця – членів студентського наукового гуртка кафедри фармакології з клінічною фармакологією – стосувалося ролі системи оксиду азоту при ішемічному ушкодженні печінки та пошуку ефективних способів його корекції за допомогою попередника синтезу оксиду азоту. Три роботи з Львівського національного медичного університе-

ту імені Данила Галицького присвятили дотичній проблемі – висвітленню метаболічних ефектів, варіабельності серцевого ритму та адаптаційних реакцій при застосуванні похідних тіазолідину, зокрема тіотриазоліну, за умов експериментальної гіпоксичної гіпоксії та у постгіпоксичному періоді. Про ефективність блокатора фосфодіестерази рофлумістату у хворих на таку часту та тяжку патологію, як хронічні обструктивні захворювання легень, розповідала представниця Буковинського державного медичного університету. Цікавою та емоційною була доповідь студентів з Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова, в якій йшлося про вивчення актопротекторної активності нових похідних алкілкарбоних кислот. Використовуючи такий простий, але показовий тест, як тривалість плавання лабораторних тварин, було показано, що зазначені сполуки суттєво підвищують працездатність, як в умовах спокою, так і при стресових

ситуаціях. У доповіді студентки з Національного фармацевтичного університету було висвітлено корисні властивості нового простатопротекторного засобу при експериментальній гіперплазії передміхурової залози.

Цікавими та змістовними були виступи студентів-іноземців ТДМУ та польських гостей. Зокрема, Аня Чідіма Амачі розповіла про технологію отримання гранул з липового листа. Надуміє Думебі Леоні, вільно володіючи предметом дослідження, доповіла про перспективи використання в українській фармацевтичній індустрії такого сучасного показника, як розподіл ризику. Відомо, що всі ризики, які можуть виникати при реалізації того чи іншого проекту, можна розділити на кілька видів: політичний, соціальний, економічний, екологічний, юридичний. Класифікація ризиків за видами є корисною, в тому числі, під час аналізу підприємницького клімату країни, інвестиційного рейтингу окремих учасників виробничого процесу і вирішення інших задач.

Евеліна КОЗЬОЛ (медичний університет, м. Люблін, Польща)

Евеліна Козьол від групи науковців з Люблінського медичного університету ґрунтовно розповіла про можливість використання сучасних хроматографічних методів для виділення з рослин біологічно активних компонентів. До речі, ця доповідь була визнана найкращою серед молодих учених.

Науковець з того ж університету Малгожата Єнда представила постерну доповідь, в якій йшлося про можливість змен-

шення перехресної чутливості між морфіном і кокаїном в експериментальних умовах. Автори цієї доповіді виступили з ініціативою, яку підтримали наші науковці, про приїзд в Україну в осінньому семестрі з метою читання лекції з проблем лікарської залежності для студентів ТДМУ.

Під час виступів та дискусій жоден з науковців не відчував мовного бар'єру, хоча спілкування відбувалося трьома мовами: українською, англійською та польською.

Загалом необхідно зазначити, що робота секції «Фармакологія та фармація» відбувалася надзвичайно плідно, всі її учасники поділилися досвідом, збагатилися новими ідеями. Цьому

сприяли прекрасні умови, створені для учасників конгресу, чудова погода, затишок, робоча обстановка та можливість для повноцінного відпочинку, які завжди панують у НОК «Червона калина».

Катерина ПОСОХОВА, куратор секції «Фармакологія та фармація», завідувач кафедри фармакології з клінічною фармакологією, професор

Надуміє Думебі Леоні, студентка ТДМУ

Чимало доповідей присвятили результатам вивчення складу та біологічної активності компонентів різноманітних лікарських рослин з метою обґрунтування їх подальшого дослідження як

ішемічному ушкодженні печінки та пошуку ефективних способів його корекції за допомогою попередника синтезу оксиду азоту. Три роботи з Львівського національного медичного університе-

ОБГОВОРИЛИ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ

(Закінчення. Поч. на стор. 8) репродуктивних технологій. Професор кафедри акушерства та гінекології №2 ТДМУ Світлана Геряк окреслила сучасні методики лікування фіброміоми матки, яка входить до трійки лідерів патології жіночої статеві системи.

Кілька доповідей представили під час секційних засідань тернопільські науковці. Доцент кафедри акушерства та гінекології №1 ФПО ТДМУ Валентина Шадріна зосередила увагу присутніх на сучасних методах профілактики та лікуванні менопаузальних розладів. Доповідач продемонструвала приклади з клінічної практики щодо застосування препаратів сагеніт та лайфемін як сучасних засобів у лікуванні

кліматеричних розладів. Доцент кафедри акушерства та гінекології ФПО ТДМУ імені І.Я.Горбачевського Олександра Хлібовська у своїй доповіді мовила про діагностику та корекцію порушень у фетоплацентарному комплексі у вагітних після лікування непліддя.

Учасники конференції обговорили широке коло питань, серед яких: шляхи зниження материнської і перинатальної смертності в Україні, лікування жінок з патологічним перебігом вагітності, пологів та післяпологового періоду, застосування антибіо-

тиків в акушерстві та гінекології. Приділили значну увагу новим підходам до лікування проліферативних процесів матки, репродуктивного здоров'я, вакцинації раку шийки матки, використання новітніх репродуктивних технологій у лікуванні гормонального та перитонеального непліддя, лікування післяпологових маткових кровотеч, сучасним методам ведення передчасних пологів.

Пропозиції щодо вирішення важливих питань і перспектив подальшої діяльності в цьому обширі організатори винесли у рішення конференції, в якому зокрема йдеться: «Високий відсоток показників смертності визначний попереджуваним, тому широке застосування в практичну роботу акушерів-гінекологів України здобутків вчених, проведених в рамках конференції майстер-класів для відпрацювання алгоритмів профілактики та лікування пuerперальних кровотеч, ведення вагітних з важкими гестозами та надання медичної допомоги вагітним з важкою екстрагенітальною патологією з дотриманням стандартів на всіх ета-

пах, дасть змогу керівництву МОЗ України оцінити проблему, з урахуванням шляхів її розв'язання».

Після закінчення секційних засідань усі присутні мали можливість зробити на згадку про цю важливу подію загальну фото, побувати на екскурсії у Свято-Успенській Почаївській лаврі, відвідати навчальні корпуси та кафедри ТДМУ. Гості висловлювали захоплення від відвідин нашого ВНЗ, підкреслюючи, що це один з передових університетів країни. Їх вразили сучасні комп'ютерні технології, рівень викладання, оцінювання знань студентів, матеріально-технічне оснащення кафедр. Все це дозволило їм стверджувати, що Тернопільський державний медичний університет – європейського рівня. Учасники конференції висловили вдячність за все ректорові ТДМУ, члену-кореспонденту НАМН України, професору Леоніду Якимовичу Ковальчуку.

Лариса ЛУКАШУК, Павло БАЛЮХ (фото)

МАРІЯ КУЗЬМИЧ: «З-ПОМІЖ УСІХ УНІВЕРСИТЕТІВ ТДМУ – НАЙКРАЩИЙ»

Марія Кузьмич – майбутній стоматолог, навчається на 3 курсі. Розповідає, що з-поміж усіх університетів обрала той, який старша сестра закінчувала – ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського. Хоча були й інші варіанти: Львівський медичний університет, Буковинський. Марія там теж була в списку абітурієнтів, рекомендованих до зарахування на перший курс. Але перевагу віддала ТДМУ.

Моя сестра Мар'яна – випускниця фармацевтичного факультету, нещодавно закінчила навчання в інтернатурі, яка є обов'язковою формою післядипломної підготовки. Вона багато розповідала мені про альма-матер, про прекрасні умови навчання та відпочинку студентів, досвідчених викладачів, про те, що знання тут дають ґрунтовні й якісні, а це, як відомо, найголовніше, бо лише ті, хто добре вчиться, зможуть багато чого досягти в житті. Її думці завжди довіряла, а коли стала студенткою ТДМУ, то сама переконалася: наш університет – найкращий.

Любов до медицини сестри перейняли від матері.

– Мама за фахом фармацевт-провізор і дуже любить свою роботу. Тож День медика для нас – свято сімейне. А тата з професійним святом вітаємо в День будівельника, бо він фахівець у цій галузі.

– Де мешкає ваша сім'я?

– На Волині.

– Як сприйняли Тернопіль?

– Місто мені сподобалося: спокійне, затишне, старовинне і водночас молоде, з великою кількістю ВНЗ, а, отже, і студентів.

– Що медицина – ваше покликання, ви зрозуміли...

... – вивчаючи біологію.

Люблю її ще зі школи й тут, в університеті, біологія – серед улюблених дисциплін. Бо це теоретична основа медицини. Приклад мами і сестри теж зіграв вирішальну роль. Вступила на медичний факультет, але, провчившись два роки, переконалася, що стоматологія мені подобається більше. Насамперед тому, що це окрема галузь медицини і можна більше сконцентрувати свою увагу на тому, що вивчаєш. Тому попросила про переведення на стоматологічний факультет і вдячна, що

мені надали таку можливість. Звичайно, необхідно було ліквідувати академізми, для цього ще більше часу і зусиль присвятити навчанню. Не скажу, що було легко, але я впоралася. Також успішно склала ліцензійний іспит «Крок». Коли оголосили результати, дуже зраділа, бо вся наша група отримала гарні оцінки. Ми були такі щасливі!

– Кажуть, студентські роки найкращі, а студентська дружба – найміцніша.

– Погоджуюся. Наша група дуже

дружна. Нас всіх об'єднує навчання, любов до медицини, прагнення отримати гарні знання та стати фахівцями, які б примножили славу нашого ВНЗ. Вступ до університету – початок нового етапу в житті. Ставши студенткою, починаєш усвідомлювати, що тепер ти далеко від дому, від батьків і треба самій розв'язувати всі побутові проблеми. Вдома завжди можна було розраховувати на допомогу рідних. Доки вчилася в школі, не задумувалася над цим, а коли стала студенткою, збагнула: почалося інше, доросле життя.

Мешкаю в студентському гуртожитку, де належні побутові умови і до університету недалеко. Зранку на пари можна й пішки прийти. Подобається, як організовано в нашому університеті навчальний процес. Методика «єдиного дня» є зручною для студентів і її переваги очевидні. Приміром, львівські студенти-медики розповідають, що багато часу змушені витратити на дорогу, добираючись на пари в різні куточки міста. У нас же немає непотрібних переїзді з кафедри на кафедру і є можливість зосередитися на вивченні однієї дисципліни протягом навчального дня. Гадаю, так краще.

– Яка галузь стоматології вам особливо цікава?

– Терапевтична стоматологія. А ще – дитяча. Чи хотіла б працювати дитячим стоматологом? Так, мені подобається працювати з дітьми. Хоча є тут і свої складнощі, бо діти, трапляється, вередують, але підхід до кожного можна знайти. Бачила, як це роблять старші колеги.

– Найкращий відпочинок для вас – це...

– Люблю подорожувати. Наперед планую, які цікаві місця відвідати під час канікул, що обов'язково варто побачити. Туристичні маршрути Західною Україною потрохи освоюю. Побувала в Рівному, Луцьку, Львові, Чернівцях, у Вінниці була проїздом, але сподіваюся, у мене ще буде можливість краще роздивитися це прекрасне місто з великою кількістю історичних пам'яток. Надзвичайні враження подарувала екскурсія до Умані й відвідини дендрологічного парку «Софіївка». Була там восени, коли дуже багато жовтого листя. Природа неймовірної краси. З кожної поїздки, крім вражень, привожу багато фотографій.

– Куди плануєте поїхати цього літа?

– Можливо, в Карпати. Вперше побувала там ще школяркою і мрію поїхати знову. Хоча цього літа вільного часу буде обмаль, бо в червні ще триватиме навчання, потім практика і лише один місяць канікул.

– Бажаю, щоб плани та мрії ваші здійснилися. І не лише професійні.

Оксана БУСЬКА

ВЕЧІР ГУМОРУ

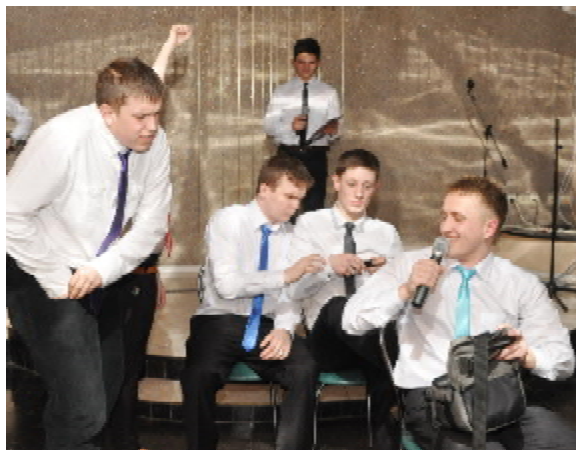
«ХА-ХА»-ШОУ

Це веселе дійство, яке організували студенти у затишному кафе університетського спортивного комплексу, ще раз довело, що майбутні меди-

мінальної хроніки: пограбування автовокзалу під стінами Верховної Ради України. Хлопець дуже влучно підмітив та відобразив поведінку наших шановних де-

путатів. Комедійні новини від Тараса Яцунського та Романа Балича й низка мініатур у їх виконанні вкотре змусили глядачів сміятися до сліз і, звісно ж, дарувати щирі оплески.

Богдан Куліковський порушив болючу тему сучасних буднів: озвучив робочий день водія мар-

шрутного таксі №18 з усіма деталями та нюансами. Хлопцю вдалося настільки влучно змалювати поведінку та ментальність трудяги-водія, що йому вдячна публіка аплодувала стоячи!

«Файний хлопець Жека» під акомпанемент гітари виконав веселі пісеньки про життя студентів, а Володимир Лишук повеселив публіку саркастичними й дотепними жартами про «сіру буденність» студентів-медиків, змусивши присутніх у залі задуматися над цими реаліями. Але не співчувати та плакати, а реготати та сміятися.

Завершили видовище феєричним виступом команди КВК «Амнезія». Як завжди, успіх був величезним. Вони подавали глядачам масу

позитиву, а ті віддячили невтомними оплесками.

Музичні перерви під час «ХА-ХА»-шоу студенти наповнили сумішшю творчості, молодечого запалу та романтичного настрою. В супроводі дуету «В активному пошуку» для нас співала Оксана Кіндрацька, також виступили незрівнянні Зоряна Сабат і Роберт Бабаян. Публіка просто шаленіла. В залі танцювали всі.

А ще на радість студентам для них влаштували конкурси «Штовхання ядра» та «Маскарад».

Свято вдалося! Всі отримали масу позитиву та гарного настрою й переконалися, що наші студенти-медики вміють лікувати не лише тіло, а й душу.

**Анна ЧИКИТА,
студентка 1 курсу
стоматологічного факультету**

ки – люди з почуттям гумору, які вміють створити гарний настрій і собі, і всім, хто поруч. Гості сиділи за горнятком чаю або склянкою соку. Ведучими були Богдан Куліковський та Тарас Яцунський, а розпочався вечір з виступу комедійного дуету «В активному пошуку». Хлопці Михайло Климковецький та Василь Мандрук дотепно й дещо із сарказмом розповіли у про швидкоплинність часу, і про те, де зазвичай сучасна молодь гає свій вільний час. Додав веселощів своїми жартами Олег Рейтор. Він розповів глядачам про дуже «страшний злочин» з кри-

ЛІЛІЯ МУСІХІНА: «Є ТАКІ ЛЕГЕНДИ, ЩО НАВІТЬ ГОЛІВУД ПЛАКАВ БИ»

У бібліотеці ТДМУ ім. І.Я. Горбачевського відбулася зустріч з відомим етнографом і фольклористом, письменницею Лілією Мусіхіною, яка презентувала свою нову книжку «Магія українців устами очевидця».

— Особисте знайомство, спілкування з автором якнайкраще наближає книжку до серця читача, — зазначив директор бібліотеки Ігор Гаврищак, представляючи гостю. — Започатковуючи такі зустрічі, маємо на меті знайомити студентів з людьми, які долучилися до розвитку культури нашого краю. Як правило, це цікаві, неординарні особистості. Кажуть, не хлібом єдиним живе людина, а сучасна бібліотека — це не лише заклад, де видають книги, а й місце спілкування, центр, де можна отримати інформацію в електронному чи друкованому вигляді. Лілія Мусіхіна понад 10 років вивчає народні традиції обряди, звичаї, вірування. Етнографічні матеріали, які збрала під час численних експедиційних розвідок, увійшли в книгу «Магія українців очима очевидця», яка недавно побачила світ у видавництві братів Капранових «Зелений пес».

Мабуть, більшість з нас пам'ятає розповіді своїх бабусь, дідусів про домовиків, русалок чи відьом. До того ж, переповідали їх так, наче ті персонажі справді мешкали поруч. І досі в деяких регіонах України зберігається давнє міфологічне мислення, закріплене в численних магічних діях, забобонах, піснях, примовляннях тощо. Прикро, що нині стає дедалі менше таких хранителів містичних народних знань. Саме за цими знаннями вирушає в експедиції Лілія Мусіхіна. Її книга — це своєрідна екскурсія у світ української магії. Вона розповідає про давні народні традиції й вірування, календарно-обрядові дії, що ними раніше супроводжували кожен важливий подій людського життя.

— На превеликий жаль, старі люди, які їх добре знали та могли передати ці знання наступним поколінням, відходять, а з ними зникає й наша автентична культура. Чи можна її зберегти? Переконана, що так. Отож наважилася надрукувати зібрані під час численних етнографічних експедицій записи. Перший наклад розійшовся за три місяці. Радію, що книга виявилася потрібною та знайшла свого читача.

Українська магія лежить в основі прадавніх вірувань, переконана авторка. Чому світить сонце, йде дощ, день змінює ніч, що таке людина, чи є хтось вищий над людиною і як він керує світом, як до нього звернутися... Відповіді на ці питання українці шукали завжди. Лілія Мусіхіна

піднімає завісу над магічним світом українців. Деякі розділи книги розповідають про магічні рослини, час, дії, стихії та народні вірування.

— Багато людей і нині вважають, що коли чорна кішка перебігає дорогу, то треба взятися за гудзик. Або коли розсиплеться сіль, то треба сипнути її за ліве плече. Тобто магія присутня у нашому житті, можливо, на підсвідомому рівні. Навіть привітання «доброго дня!», «доброго здоров'я!» — це застигли вербальні прадавні формули. Ви бажаєте людині доброго дня й сподівається, що ці ваші слова збудуться. Це магічні замовляння, які втратили семантику, проте функціонують, — розповіла Лілія Мусіхіна.

Матеріали для своєї книжки вона збирає скрізь, де буває, зустрічаючись з людьми, що живуть в маленьких містах і селах, до яких не їздять експресійні автобуси і які, можливо, навіть не значаться на туристичних картах. Серед них — села гірської України, в планах цього року — побувати на Поліссі та Східній Україні.

— «Магію українців очима очевидця» написала за два роки, але матеріал збирала тривалий час, — розповіла авторка. — До речі, перші магічні замовляння записала ще в сьомому чи восьмому класі — від сєвкрухи моєї сестри. Їх «виговорюють» при зливанні воску, викачуванні яйцем. Збереглися навіть нотат-

ко», з традиційною українською культурою мали мало спільного. Захотілося віднайти щось справжнє, що знайшло б відгомін в українській душі.

Дивує письменницю, що в етнографічних експедиціях часто зустрічаєш німців, поляків, французів, а українців — немає.

— На Гуцульщині мені жодного разу не трапилася українська експедиція. Хоча, можливо, вони й є, але лише під час студентської фольклористичної практики. Трагедія наших університетів — недофінансування. Хоча знаю людей, які їдуть в експедиції за власні кошти, вивчаючи народні традиції, обряди, звичаї.

Захоплюючих історій про етнографічні знахідки Лілія Мусіхіна знає безліч. І слухати її надзвичайно цікаво.

— Скажімо, в Карпатах збирають трави, але відвар з них роблять не лише на воді, а й на білому, червоному вині, на молоці. І, як з'ясувалося, марно. Фармацевти пояснюють, що діюча речовина, яка є в цій траві, жиророзчинна і краще її готувати не на воді, а на молоці. Ось так з магії народжувалася медицина і ще нині цей зв'язок простежується.

Дуже часто магічні дії пов'язані з фазами місяця або місцем сонця на горизонті. Магічними вважалися дні тижня. Вірили, що дитина, народжена в понеділок, вмітиме лікувати хвороби накладанням руки, і оборонити поселення від усякої нечисті. Якщо

Роздоріжжя здавна вважалося місцем, де відбувалися контакти з нечистою силою. Сопілкарі, як веліла традиція, наливали горілку в сопілку і закопували на роздоріжжі. Через певний час викопували й дивилися: якщо горілки не залишилось, отже, нечистий пристав на угоду і тепер сопілкар буде великим музикантом. Існувало повір'я, що всі скрипалі знаються з нечистим. На Верховині першому на весіллі платили скрипалю, бо якщо не заплатити добре, то зробить так, що на весіллі буде бійка. На скрипалеві ворожили, як житимуть молоді. Якщо, ставши під весіль-

Директор університетської бібліотеки Ігор ГАВРИЩАК представляє письменницю Лілію МУСІХІНУ

не деревце, почне грати й порвуться струни, то добра не чекай. Є такі легенди, що Голівуд би плакав, і це бездонне джерело народної мудрості, філософії, етики потрібно оберігати, щоб не загубитися в цьому світі. Не можна дозволити витіснити його мас-культурою. У нашій землі, наших віруваннях, обрядах, піснях закладений такий скарб, що дивуєшся, чому цього недооцінюємо. Моя книга має пізнавальне значення і жодним чином не може бути застосована, як посібник з магії. Вона для людей, що цікавляться українською культурою, релігієзнавством, містечтвом...

Можливо, багато хто після прочитання цієї книжки подивиться на свій край іншими очима.

— Прикро мені за Східну Україну, — каже письменниця. — Про цей край є маса цікавого етнографічного матеріалу, що стоєть кінця XIX і навіть початку XX століття. На жаль, національні традиції губляться. Коли приїхала, почувла: «Деточка, мы тут фольклором не занимаемся, у нас дети из шахты». Директор клубу й зовсім відмовився зі мною говорити. На місці, де загинув легендарний кошовий отаман Січі Запорозької Іван Сірко, стоїть гранітний пам'ятник, але бронза на табличці здерта. Залишилися лише сліди від зображення козацької шаблі й булави, напису теж не розібрати. Могила останнього кошового отамана Петра Калнишевського в жахливому стані, навіть не ого-

роджена. Я відганяла чорних

археологів з козацького цвинтаря, хоча розуміла, що для мене це може погано закінчитися. Така ось там ситуація, тому намагаймося зберегти те, що ще залишилося, хоча б тут, на Заході.

Окрім «Магії українців», Лілія Мусіхіна написала ще кілька книжок. У «Магії гір чарівних у житті гуцулів» на шістьдесят чотирьох сторінках автор розповідає про звичаї, обряди гуцулів, що не змінилися від діда-прадіда. Перу пані Лілії належить також книжка-календар «Золотий корінь».

Звичайно ж, цікавилися читачі й творчими планами письменниці.

— Наступна моя книга під назвою «Звірослов. Міфологеми тваринного світу України» побачить світ у видавництві «Навчальна книга «Богдан». Підписана до друку вона була ще у 2011, але мені захотілось її доопрацюва-

ти. Наразі робота над рукописом завершена.

У видавництві «Зелений пес» теж хочуть продовжити нашу співпрацю, що дуже приємно.

Пробую писати художню прозу. Планувала, що це буде збірник новел, але одна новела плавно доросла до рівня повісті. Жанр — українське фентазі. XVIII століття, кобзарський цех... Українські легенди, міфи вплетені в історичну канву подій. Пишу за активного консультування з Київським кобзарським цехом. Дякую Богу за те, що на життєвій дорозі зустрічаю людей, які мені допомагають. Приміром, я закінчила Тернопільський педагогічний університет, де у мене були чудові викладачі з історії літератури, мови. Вдячна своєму чоловіку, друзям, без їх підтримки, мабуть, не відважилася б на письменницьку працю.

Директор університетської бібліотеки Ігор Гаврищак від імені аудиторії, схвилюваної знайомством з цікавою й талановитою людиною, подякував гості. Справді, живе спілкування з автором — річ необхідна.

Як розповіли студент-медик, члени НТШ Мар'яна Слобода, Ірина Сагата, Надія Цуприк, презентація їм дуже сподобалася. Ігор Гаврищак зазначив, що цікаві заходи в бібліотеці відбуватимуться й надалі, тож студенти матимуть змогу зустрітись й з іншими сучасними письменниками, щоб поговорити про диво, яке називається «книжка».

